ชื่อเรื่องวิทยานิพเธ์:

สภาพปัจจุบันและความต้องการในด้านการศึกษาของพระสงฆ์

ในจังหวัดน่าน

ชื่อผู้เชียน:

นายสมเร็จ

อุดแดง

ศึกษาศาสตรมหาบันฑิต:

สาชาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญธรรม

ศรีจันทร์ดร

ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร.สุกานดา

ดปนี่ยางกูร

กรรมการ

อาจารย์ องอาจ

โฆษชุณหนันท์

กรรมการ

## บทศัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและ เหตุผลในการ ศึกษาของพระสงฆ์ในจังหวัตน่านในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน โดยศึกษาเฉพาะการศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกบาลี แผนกธรรม และแผนกสามัญศึกษา ในความพร้อมขององค์ประกอบ ที่เกี่ยวข้อง 5 ด้าน คือ ผู้เรียน ผู้สอน การจัดการของสำนักเรียน อุปกรณ์การเรียน และ งบประมาณสนับสนุน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ พระสงฆ์ในจังหวัดน่านซึ่งประกอบด้วย เจ้าอาวาส พระภิกษุ และสามเณร จำนวน 420 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมซ้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบสอบถามชนิดเลือกตอบผสมเติมคำ และแบบสอบถามปลายเปิด การวิเคราะห์ซ้อมูลใช้ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

สภาพปัจจุบันในการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี และแผนกธรรม โดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้าน มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายด้าน ผู้เรียนและผู้สอนของแผนกบาลี รวมทั้งผู้เรียนของแผนกธรรม มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก เพราะสิ่งที่เรียนมีประโยชน์ต่อการ ปฏิบัติกิจของพระสงฆ์ ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าอาวาส ส่วนเหตุผลที่ไม่ศึกษาแผนกบาลีและแผนก ธรรมก็คือ สำนักเรียนอยู่ไกลเดินทางไม่สะดวก และมีภารกิจอื่นมากจึงไม่มีเวลาเรียน

สภาพปัจจุบันในการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้าน มี
ความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายด้านมีความพร้อมของผู้เรียนเท่านั้นอยู่ใน
ระดับมาก ทั้งนี้เหตุผลในการศึกษา พบว่า คุณวุฒิที่ได้จากการเรียนสามารถนำไปใช้ในการศึกษา
ต่อ ทั้งยังมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตเมื่อลาสิกขาบท และยังมีประโยชน์ต่อ
การปฏิบัติกิจของพระสงฆ์ ส่วนเหตุผลที่ไม่ศึกษาแผนกสามัญศึกษา คือ ขัดสนด้านค่าใช้จ่าย สำนัก
เรียนอยู่ไกลเดินทางไม่สะดวกและเป็นข้อบังคับของวัดที่อาศัยอยู่

ส่วนความต้องการในการศึกษา พบว่า ต้องการศึกษาแผนกสามัญศึกษามากที่สุด รองลง ไปได้แก่ แผนกบาลี แผนกธรรม และประเภทอื่น ๆ ได้แก่ สถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัยสงฆ์ มหาวิทยาลัยเปิดทุกแห่งในด้านวิชาชีพไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ อุตสาหกรรม การก่อสร้างและวิปัสนา–กรรมฐาน

## ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright<sup>©</sup> by Chiang Mai University All rights reserved

Thesis Title:

Present Educational Situations and Needs of

Buddhist Monks in Nan Province

Author:

Ms. Somret Utdang

M.Ed.:

Educational Administration

Examining Committee:

Assist. Prof. Boontham Srichandorn

Chairman

Lecturer Dr. Suganda

Tapaneeyangkul Member

Lecturer Ong-Ard

Kossahunhanan

Member

## Abstract

This study investigated present situations, needs and reasons for education of Buddhist monks in Nan Province. Regarding present situations, this investigation concentrated in the studies of lord Buddha's teaching in the following sections, i.e. Pali, dharma and general education with respect to readiness of 5 related components, i.e. learners, instructors, school management, learning materials and supported budget.

The sample under study consisted of 420 abbots, bhikkus and novices in Nan Province. The instrument used in collecting the data was a questionnaire comprising rating scale, choices, fill in the blanks and open ended items. Whereupon, the collected data were analyzed through the applications of percentage, mean and standard deviation.

The findings indicated that present situations concerning studies of lord buddha's teaching in Pali and dharma sections with regard to readiness of 5 related components as a whole were found to be ready at the moderate level. When considered separately, it was found that learners and instructors in Pali section and learners in dharma sections shown high level of readiness. The reasons for that happened to be: learned lessons were useful to the monks concerning their regular duties and had a support from the abbot. As for reasons of not studying in both sections, they were: inconvenient journey-long distance from school and had many duties to perform.

Present situation concerning the general education section with regard to readiness of 5 related components as a whole was found to be ready at the moderate level. When considered separately, only learners revealed high level of readiness. The reasons for that happened to be: could further their study based on the certification obtained, useful toward occupation and livelihood after learning the monkhood, and useful toward monk's regular duties. As for reasons of not studying, they were: insufficient fund, inconvenient journey-long distance from school and rules of the wat.

With respect to needs for education, the findings revealed that the sample needed general education the most. Nexts were Pali and dharma. Others were education from teachers' colleges, Sangha University, and open universities in the fields of electricity, computer, industry, construction and meditation.